

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
7 juli 2020

Eindtermijn
7 juli 2020

Onderwerp

Regiodeal Drechtsteden en Gorinchem

Advies

1. Aan te gaan de Regiodeal Drechtsteden - Gorinchem *'Investeren in mensen. Goed leven in een maritieme topregio'* met: de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Staatsecretaris van Economische Zaken en Klimaat, de Staatsecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem.
2. Aan te gaan de Bestuurlijke overeenkomst Regiodeal Drechtsteden – Gorinchem met: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem en het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden.
3. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten 'Regiodeal Drechtsteden – Gorinchem en stand van zaken 3^e tranche Regiodeals' en te besluiten dat deze pas verzonden wordt op het moment dat de leden van de Tweede Kamer als eerste kennis hebben kunnen nemen van deze Regiodeal.
4. Vast te stellen de publikssamenvatting bij het voorstel Regiodeal Drechtsteden – Gorinchem.

Aangezien de Commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan mevr.

A.L. Koning, gedeputeerde voor Wonen, Ruimtelijke Ordening, Recreatie en Sport van de Provincie Zuid-Holland, om namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen:

- de Regiodeal Drechtsteden – Gorinchem *'Investeren in mensen. Goed leven in een maritieme topregio'* met de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Staatsecretaris van Economische Zaken en Klimaat, de Staatsecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem.
- de Bestuurlijke overeenkomst Regiodeal Drechtsteden – Gorinchem met: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem en het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden.

N.B. Met een beroep op artikel 3 van het besluit Beleidsregel actieve openbaarheid Zuid-Holland 2017 wordt een uitzondering gemaakt voor het (moment van) publiceren van het besluit en de onderliggende stukken.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om in de brief aan PS:

- Op p.1 in de tussenkop 'Investeren in mensen ... maritieme topregio' ook het ecosysteem maakindustrie te noemen;
- Op p.2 een uitgebreidere toelichting op te nemen over de bedrijfsverplaatsing van de firma Dolderman;
- Uitbreider in te gaan op natuur door de link te benoemen met onder andere het waterpark.

Bijlagen

1. Brief aan Provinciale Staten inzake 'Regiodeal Drechtsteden – Gorinchem en stand van zaken 3^e tranche Regiodeals'
2. Regio Deal Drechtsteden - Gorinchem
3. Bestuurlijke Overeenkomst Regiodeal Drechtsteden - Gorinchem
4. GS Brief aan de vz Triple Helix Stuurgroep dd 21 april 2020
5. Reactiebrief PZH inzake bijdrage
6. Machtiging CdK

1 Toelichting voor het College

De Drechtsteden, gemeente Gorinchem en Provincie Zuid-Holland hebben op 27 november 2019 een aanvraag voor een rijksbijdrage bij het Rijk ingediend in het kader van de Regio Deals. De Regio Deals van het Rijk zijn een uitvloeisel van het standpunt van het kabinet Rutte III ten aanzien van het belang van de gezamenlijke aanpak van regionale opgaven. Door een Regio Deal gaan het Rijk en de regio een langdurige samenwerking aan die moet bijdragen aan het bevorderen van de brede welvaart, leefbaarheid en economische kracht van die regio.

De aanvraag van de regio is op 17 februari 2020 door het Rijk toegekend (zie de Lid GS Brief 'Regio Deals', dd 19 feb 2020, PZH-2020-728173244). Het Rijk stelt een bijdrage van € 22,5 miljoen (inclusief compensabele BTW) ter beschikking om de regionale opgave tot uitvoering te brengen. Aan deze bijdrage zijn voorwaarden verbonden, onder meer de voorwaarde dat de regio zelf voor tenminste hetzelfde bedrag investeert in de uitvoering van de Regio Deal. De verschillende gemeenten betrokken bij de regiodeal en wij als Provincie Zuid-Holland hebben de cofinanciering van in totaal € 22,5 mln. op orde gebracht. Over de PZH-bijdrage aan deze cofinanciering is de regio op 14 april geïnformeerd (Zie bijlage 4: GS Brief Regiodeal Drechtsteden en Gorinchem: PZH-Bijdrage, PZH-2020-737849259).

Naar aanleiding van deze brief heeft de regio een reactie naar u gestuurd, hetgeen aanleiding was voor een bestuurlijk overleg op 2 juli 2020. Dit omdat de regio de betrokkenheid van GS in de deal wil herijken.

De gezamenlijke aanpak in het Rijk-regio overleg over deze deal enerzijds, als de Triple Helix samenwerking op regionaal niveau anderzijds, heeft geleid tot een deal die de brede welvaart van de regio zal bevorderen. Samen met betrokken overheden, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen is een deal opgesteld die bestaat uit projecten binnen de drie pijlers: human capital, toegepaste innovatie en dynamiek aan de oevers. De toegekende rijksbijdrage wordt verdeeld over deze pijlers conform de verdeling die in de Regiodeal is opgenomen.

Sturing op de voortgang en naleving van de Regiodeal vindt plaats in het Rijk-Regio-overleg. De verdeling van de aan de pijlers toegekende bijdrage is een verantwoordelijkheid / bevoegdheid van de regio. Daartoe is een triple helix stuurgroep ingesteld, waarin namens Gedeputeerde Staten een lid zitting heeft. Deze stuurgroep neemt besluiten over de daadwerkelijke toekenning van middelen aan de projecten en de vorm waarin de middelen ter beschikking worden gesteld. De Stuurgroep heeft 16 juni 2020 een besluit genomen zodat de verdeling van de beschikbare middelen over de projecten sluit. De bijdrage van PZH is daarbinnen geoormerkt voor specifieke projecten, zoals beschreven bij het financieel kader.

De Stuurgroep zal zolang de regiodeal van kracht is toezien op uitvoering van de deal en eventuele herverdeling van middelen indien daar op grond van monitoring van de voortgang aanleiding toe is.

Zowel in het Rijk-Regio-overleg (met de departementen) als in de regionale stuurgroep (met regionale overheden, werkgevers en onderwijsinstellingen) zal voor de duur van de deal de samenwerking blijven bestaan en het gesprek over de bijdrage van de deal aan de verbetering van de welvaart in deze regio's doorgaan.

De onderlinge afspraken tussen de regiopartners zijn nader uitgewerkt in de Bestuurlijke Overeenkomst Regiodeal (zie bijlage 3). In deze overeenkomst is de hiervoor geschetste verantwoordelijkheid en risicoverdeling dieper uitgewerkt. Ook de taken en verantwoordelijkheden van de triple helix stuurgroep, regiokassier, projectmanagement en pijlercoördinatoren zijn in deze overeenkomst vastgelegd.

In de brief aan Provinciale Staten wordt ook een korte stand van zaken geschetst voor de twee andere gebieden die in de 3^e tranche een voorstel voor een Regiodeal bij het rijk hebben ingediend: de Zuid-Hollandse Delta en de Waterweggemeenten.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW

- 1) € 3,0 miljoen Duurzaamheidsfabriek
- 2) 2 x € 0,2 miljoen Human Capitalregeling
- 3) € 1,5 miljoen Bedrijfsverplaatsing

Programma

Ad 1 en 2) Programma 4 - Concurrerend Zuid-Holland:
Ad 3): nader te bepalen op basis van uitwerking en aansluiting bij provinciale begrotingsdoelen.

Financiële risico's

Met onze brief aan de voorzitter van de Triple Helix Stuurgroep dd 21 april (PZH 2020-737849259) heeft PZH zich bestuurlijk reeds geëngageerd. Het risico is 1) de definitieve toepassing van de Human Capital regeling en 2) de nadere uitwerking voor een bedrijfsverplaatsing.

Beheersmaatregelen

T.a.v. risico 1) (toepassing Human Capitalregeling) is in het voortraject beoordeeld wat een reële inschatting is van de omvang van het bedrag. T.a.v. risico 2) (bedrijfsverplaatsing) is het bedrag waarop aanspraak gemaakt kan worden door een bestuurlijke toezegging gemaximaliseerd.

Juridisch kader

Op basis van de propositie voor de regiodeal, hebben Rijk en regio de propositie uitgewerkt tot een definitieve tekst. Die is leidend voor de uitvoering en financiering van de deal: rijk, regio en provincie zijn hier bestuurlijk aan geëngageerd maar is niet in rechte afdwingbaar.

Als kader voor de uitvoering van de regiodeal op regionaal niveau is een meer gedetailleerde bestuurlijke overeenkomst opgesteld: deze regelt het functioneren en organisatie van de Stuurgroep Triple Helix Regiodeal, de kassiersfunctie, etc..

De Regiodeal

De regiodeal bevat de ambitie, doel, aanpak alsmede welke specifiek resultaten (indicatoren) gebruikt gaan worden om de voortgang en succes te kunnen afmeten. Centraal staan telkens de drie inhoudelijke pijlers: Human Capital, Innovatie en Dynamische Oevers. Deelnemende partijen zijn diverse departementen, PZH, de gemeente Gorinchem en het Drechtstedenbestuur. Deze

partijen komen bij elkaar in een rijk-regio overleg: dat zorgt voor coördinatie van de inzet, de kaders en afstemming die nodig is voor realisatie van de deal. De gemeente Dordrecht wordt in de deal aangewezen als regiokassier: de ontvanger, verdeler en rapporteur over de middelen en inhoudelijke voortgang.

De wijze van uitkering van de rijksbijdrage is die via een Speciale Doel Uitkering (SPUK): een subsidie. Deze is gekoppeld aan de pijlers en niet aan de specifieke projecten binnen de pijler: dat laatste is aan de regio zelf.

De Bestuursovereenkomst

Centraal in de bestuursovereenkomst staat de Stuurgroep Triple Helix: waarin naast bestuurders van gemeente Gorinchem, het Drechtstedenbestuur en PZH, belangrijke werkgevers(organisaties) en onderwijsinstellingen uit de regio vertegenwoordigd zijn.

Individuele gemeenten anders dan Gorinchem hebben geen zitting in deze stuurgroep en worden vertegenwoordigd via de regioportefeuillehouder uit het Drechtstedenbestuur. Dit op grond van een artikel uit de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden dat het Drechtstedenbestuur mandaat verleent tot 'invulling geven aan de Groeiagenda Drechtsteden 2020'. Hun portefeuillehouder wordt door het Drechtstedenbestuur bij het aangaan van de overeenkomst daartoe gemachtigd.

Een vertegenwoordiger van het rijk neemt namens de departementen zitting in de Stuurgroep. De verantwoordelijkheid van de stuurgroep, zoals vastgelegd in de bestuurlijke overeenkomst bestaat uit het (her)verdelen van de rijksmiddelen over de projecten en initiatieven, het sturen en monitoren van de voortgang ten aanzien van de bijdrage aan de brede welvaart van de projecten en jaarlijkse rapporteren over de voortgang aan rijk, provinciale staten en gemeenteraden. De stuurgroep wordt ondersteund door een ambtelijke projectgroep, met aan het hoofd een programmamanager, en daarnaast coördinatoren die de projecten binnen de drie pijlers van de deal faciliteren. De programmamanager bewaakt de resultaten en onderlinge samenhang tussen de pijlers in algemene zin.

De overeenkomst regelt verder dat individuele gemeenten verantwoordelijk zijn voor de voortgang en (co)financiering van de projecten en het daarover rapporteren aan de kassier. Eventuele risico's, ook ten aanzien van terugvordering van de Rijksbijdrage bij het in gebreke blijven, ligt ook bij desbetreffende gemeente.

De regiokassier: gemeente Dordrecht beheert de middelen verkregen uit cofinanciering van het rijk. De individuele gemeenten ontvangen cofinanciering, na goedkeuring van hun aanvraag door de Stuurgroep. Basis daarvoor is een format van de regiokassier. De omvang van de cofinanciering per specifiek project is door de Stuurgroep bepaald en wordt jaarlijks heroverwogen op basis van de jaarrapportages. Dat rapporteren geschiedt aan de hand van de indicatoren voor brede welvaart zoals vastgelegd in de Regiodeal zelf.

Openbaarmaking

Op grond van artikel 3, onder d van de Beleidsregel actieve openbaarheid Zuid-Holland 2017 wordt dit besluit met de daarbij behorende stukken niet actief openbaar gemaakt tot het moment dat de leden van de Tweede Kamer als eerste kennis hebben kunnen nemen van deze Regiodeal.

Machtiging van de Commissaris der Koning

De CdK is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de CdK afgegeven machtiging wordt mevrouw A.L. Koning, portefeuillehouder Wonen, Ruimtelijke Ordening, Recreatie en Sport van de Provincie Zuid-Holland, om namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen:

- de Regiodeal Drechtsteden – Gorinchem ‘Investeren in mensen. Goed leven in een maritieme topregio’ met de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Staatsecretaris van Economische Zaken en Klimaat, de Staatsecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem.
- de Bestuurlijke overeenkomst Regiodeal Drechtsteden – Gorinchem met: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem en het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden.

2 Voorafgaande besluitvorming

GS heeft voorafgaand aan de indiening van de propositie voor de regiodeal zich gecommitteerd aan de verdere uitwerking en uitvoering van de deal als het Rijk de aanvraag zou honoreren. Nadat het Rijk bekend maakte de aanvraag te honoreren, heeft GS vastgesteld wat de PZH bijdrage aan deze deal is en de regio daarover geïnformeerd.

3 Proces

- De regio Drechtsteden en de gemeente Gorinchem hebben in het kader van de eerdere, 2e tranche regiodeals afzonderlijk een propositie gedaan voor cofinanciering door het Rijk. Die aanvragen zijn toen niet gehonoreerd.
- Voor de 3e tranche regiodeals zijn de Drechtsteden en Gorinchem, mede op aandringen van de Provincie Zuid-Holland, samen opgetrokken. Dit omdat de gemeente Gorinchem voor wat betreft opgaves en positionering in Zuid-Holland goed aan kan sluiten bij de Drechtsteden en zo haar centrumfunctie kan behouden en ontwikkelen.
- Vanaf het voorjaar 2019 is gewerkt aan de propositie voor de regiodeal Drechtsteden en Gorinchem: inhoud en governance stonden daarbij centraal.
- De regio heeft PZH in november 2019 gevraagd om haar commitment kenbaar te maken, waarop GS heeft aangegeven mede-indiener te willen zijn, en nadere afspraken te willen maken over de inhoud van de projecten en de financiering daarvan (de brief dd. 29 november 2019).
- Na het bekend worden van het positieve besluit van het Rijk om bij te dragen aan deze regiodeal zijn Provinciale Staten hierover geïnformeerd (brief dd 20 februari 2020).
- Na het positieve besluit van het Rijk zijn we gezamenlijk, ook met het Rijk, partner geworden in het dealmakingsproces. Dat hield in dat zowel inhoud als financiering van de deal kloppend gemaakt moest worden. Bij GS besluit van 21 april 2020 is de PZH bijdrage aan de deal vastgesteld en via een brief aan de regio bekend gemaakt (zie bijlage 4).

- In reactie daarop heeft de regio een brief aan GS gestuurd om haar teleurstelling kenbaar te maken (bijlage 4). In de brief dringt de regio aan op een gesprek om 'nader van gedachten te wisselen over de vraag of de verhouding tussen samen bepalen en samen betalen in de Regiodeal nog wel in balans is'. Dit gesprek vond 2 juli 2020 plaats.
- Nadat de regiodeal definitief is geworden, blijft de samenwerking tussen Rijk en regio enerzijds en in de Stuurgroep Triple Helix anderzijds, bestaan. De samenwerking zal gericht zijn op het leggen van verbinding tussen projecten en het sturen en monitoren op de voortgang van de projecten. Herprioritering van projecten is daarbij een mogelijkheid, zolang dat past binnen de kaders van de deal.

4 Participatie

In de Stuurgroep Triple Helix Regiodeal werken de regionale partners samen, in het rijk-regio overleg werken de regionale overheden met de departementen samen. PZH is deelnemer in dit proces waarbij de regio zelf in de lead is.

De rol van PZH in dat proces is het bevorderen van de samenwerking binnen de Drechtsteden en tussen de Drechtsteden en Gorinchem. Dit zowel op het niveau van overheden, als tussen betrokken maatschappelijke partijen als werkgevers en onderwijsinstellingen. Door een actieve rol in die netwerken in te nemen helpen we de regio's met het leggen van verbindingen: met het rijk, of partijen die op (inter)nationaal niveau van belang zijn voor de voortgang, of partijen in andere regio's die met vergelijkbare opgaves bezig zijn.

De rol van PZH in het dealproces is uiteraard ook: de deal zo helpen uitvoeren dat deze zoveel als mogelijk aansluit op de PZH-ambities en past binnen onze kaders.

5 Communicatiestrategie

Na ondertekening van de overeenkomst Regiodeal begin juli 2020 zal een gezamenlijk communicatiemoment met Rijk, Regiobestuurders en PZH volgen. Dit moment volgt nadat de minister van LNV de Tweede Kamer per brief heeft kunnen informeren dat de Regiodeal is afgesloten. Dat is ook het moment waarop de brief aan PS wordt verzonden, waarna de publiekssamenvatting wordt gepubliceerd.